

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 4.10.2000
KOM(2000) 621 lopullinen

KOMISSION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE

**banaanijärjestelyssä sovellettavasta "ensin tullutta palveliaan ensin"
-menetelmästä ja pelkästään tulliin perustuvan järjestelmän vaikutuksista**

KOMISSIION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE

banaanijärjestelyssä sovellettavasta "ensin tullutta palveliaan ensin" -menetelmästä ja pelkästään tulliin perustuvan järjestelmän vaikutuksista

1. TAUSTAA

WTO:n peräkkäisten päätösten mukaan tietyt yhteisön banaanien tuontijärjestelmän [neuvoston asetus (ETY) N:o 404/93, sellaisena kuin se on muutettuna vuonna 1998 asetuksella (EY) N:o 1637/98] kohdat eivät ole WTO:n sääntöjen mukaisia.

Viimeisimmän vuonna 1999 tehdyn WTO:n päätöksen jälkeen komissio piti tiiviisti yhteyttä asianomaisiin osapuoliin tehdäkseen ehdotuksen, joka voitaisiin hyväksyä yleisesti riidan ratkaisuksi. Komissio on toimittanut neuvostolle asiasta useita asiakirjoja, joista viimeisin on heinäkuussa 2000 tehty tiedonanto¹.

Asianomaisia osapuolia kuultuaan komissio esitti ehdotuksensa marraskuussa 1999 [KOM(1999) 582 lopullinen] voimassaolevan banaanien tuontijärjestelmän muuttamiseksi pelkästään tulliin perustuvaksi järjestelmäksi siirtymäkauden jälkeen. Siirtymäkaudella sovellettaisiin tariffikiintiöjärjestelmää, jossa AKT-maille myönnettäisiin tullietuuskohtelu. Pelkästään tulliin perustuva järjestelmä edellyttää GATT-sopimuksen 28 artiklan mukaisia neuvotteluja, ja tämän vuoksi komissio antoi ehdotuksen tällaisten neuvottelujen valtuutuksesta [SEK(1999) 1820]. Pelkästään tulliin perustuva järjestelmä olisi otettava käyttöön viimeistään 1. tammikuuta 2006.

Siirtymäkaudella sovellettavat tariffikiintiöt olisivat ehdotuksen mukaan seuraavat:

- A-kiintiö, joka sisältäisi nykyisen GATTissa sidotun 2,2 miljoonan tonnin kiintiön ja jossa kannettava tulli olisi 75 EUR/tonni,
- B-kiintiö, joka olisi 353 000 tonnin autonominen kiintiö, jossa kannettava tulli olisi myöskin 75 EUR/tonni,
- C-kiintiö, joka olisi uusi 850 000 tonnin suuruinen autonominen kiintiö.

Kaikki kolme kiintiötä olisivat avoinna kaikille toimittajille.

¹ KOM(2000) 431 lopullinen, 5.7.2000, komission tiedonanto neuvostolle komission käymistä neuvotteluista banaanikiistan ratkaisemiseksi.

Aiemmat asiakirjat ovat:

SEK(1999) 799 lopullinen, 26.5.1999, komission tiedonanto neuvostolle banaaneista.

SEK(1999) 1397 lopullinen, 8.9.1999, komission kertomus neuvostolle neuvotteluista banaanikiistojen ratkaisemiseksi.

KOM(1999) 582 lopullinen, 10.11.1999, Ehdotus neuvoston asetukseksi banaanialan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (ETY) N:o 404/93 muuttamisesta.

SEK(1999) 1820 lopullinen, 10.11.1999, suositus neuvoston päätökseksi komission valtuuttamisesta aloittamaan neuvottelut sidotun tullitariffin muuttamiseksi banaanien osalta.

AKT-banaaneista kannettaisiin etuustulli (275 EUR/tonni) sekä tariffikiintiöissä että niiden ulkopuolella (tosiasiassa niitä voitaisiin tuoda tulleitta A- ja B-kiintiöissä. Niitä voitaisiin tuoda tullitta myös C-kiintiössä, jos kiintiössä kannettava tulli on enintään 275 EUR/tonni).

A-, B- ja C-kiintiöiden hallinnoinnin osalta komission ehdotuksessa todetaan, että niitä voidaan hallinnoida komission täytäntöönpanoasetuksella soveltamalla perinteisten ja uusien toimijoiden käsitteitä ja/tai muita menetelmiä.

Komissio totesi perusteluissaan, että kannatettavin vaihtoehto tariffikiintiöiden hallinnoinnille siirtymäkaudella on lupien antaminen historialliseen viiteajanjakson perusteella. Lisäksi komissio totesi, että historiallinen järjestelmä voidaan hyväksyä ainoastaan, jos kaikkia osapuolia tyydyttävä ratkaisu löydetään EY:n ja kansainvälisiä velvoitteita noudattaen. Komissio jatkaisi myös keskusteluja asianomaisten osapuolten kanssa sillä välin, kun neuvosto ja Euroopan parlamentti tarkastelevat ehdotusta. Parlamentti ei ole vielä antanut virallista lausuntoaan ehdotuksesta, vaikka se on antanut kertomuksen, jossa ehdotetaan useita muutoksia².

Komissio esitti neuvostossa 11. heinäkuuta 2000 tiedonantonsa uusista neuvotteluistaan, joita se oli käynyt banaaniriidan ratkaisemiseksi. Kyseisessä asiakirjassa komissio esitti yksityiskohtaisesti kompromissiratkaisun löytämiseksi toteuttamansa toimet, erityisesti historialliseen viiteajanjaksoon perustuvan järjestelmän osalta. Toimiin sisältyi historialliseen viiteajanjaksoon perustuva komission oma ehdotus, ns. karibialaisen ehdotuksen harkitseminen ja lupien jakaminen ns. ensisijaisille toimijoille (eli määriteltäisiin uudelleen toimijat, joilla on mahdollisuus käyttää kiintiötä). Koska yhdysvaltalaiset toimijat kuuluisivat tähän määritelmään, niiden lupamäärät kasvaisivat huomattavasti. Yhdysvallat ja eräät Latinalaisen Amerikan maat eivät hyväksyneet tätä ratkaisua.

Koska useiden kuukausien intensiiviset keskustelut historialliseen viiteajanjaksoon perustuvasta järjestelmästä eivät tuottaneet tulosta, komissio totesi heinäkuisessa tiedonannossaan, että *"koska neuvottelut perinteisiin käytänteisiin perustuvasta tariffikiintiöiden hallinnointimenettelystä päättyivät tuloksettomina, komissio saattaa mahdollisimman pian päätökseen 'ensin tullutta palvelaan ensin' -menettelyn tutkimisen, johon kuuluvat myös asiaan kuuluvien kolmansien osapuolten kanssa käytävät neuvottelut, löytääkseen ratkaisun, jonka avulla tähän menettelyyn liittyvät hallinnolliset ja tekniset ongelmat saataisiin poistettua"*.

Kuten heinäkuisessa tiedonannossa todetaan, komissio tutki yhdessä Yhdysvaltojen kanssa historiallista viiteajanjaksoa, jota sovellettaisiin ainoastaan ns. ensisijaisiin tuojiin. Yhdysvaltojen kanta pysyy muuttumattomana. Tämän vuoksi komissio katsoo, että historiallista viiteajanjaksoa koskevat neuvottelut ovat umpikujassa.

Sen jälkeen, kun komissio antoi neuvostolle heinäkuisen tiedonannon, neuvosto pyysi komissiota

".... tutkimaan, onko markkinoita mahdollista hallinnoida 'ensin tullutta palvelaan ensin' -periaatteeseen perustuvalla kiintiöjärjestelmällä. Neuvosto pyysi komissiota raportoimaan tuloksista sen jälkeen, kun tämä on tutkinut mahdollisia vaihtoehtoja, kuten pelkästään tulliin perustuvaa järjestelmää ja sen vaikutuksia.

Tämä tiedonanto on vastaus neuvoston pyyntöön.

2. ENSIN TULLUTTA PALVELLAAN ENSIN (FIRST COME FIRST SERVED – FCFS)

2.1. Miksi FCFS?

Koska historialliseen viiteajanjaksoon perustuvaa järjestelmää koskevat neuvottelut ovat umpikujassa, muita järjestelmiä olisi harkittava. Komissio totesi marraskuussa 1999 tekemässään ehdotuksessa, että pelkästään tulliin perustuvaan järjestelmään siirryttäessä voitaisiin siirtymäkaudella käyttää useita kiintiöiden hallinnointimenetelmiä, joista yksi on FCFS-järjestelmä. Kuten heinäkuisessa tiedonannossa todetaan, Yhdysvaltain kaupallinen edustaja (USTR) ehdotti FCFS-järjestelmää, jossa annettaisiin sitoumus toimittaa banaaneja EU:hun ja johon kuuluisivat erittäin lyhyet alakiintiöjaksot.

FCFS-järjestelmässä on useita myönteisiä piirteitä. Se on tunnustettu päteväksi kiintiön hallinnon välineeksi EU:n banaanijärjestelyä koskevissa paneelin päätöksissä. Järjestelmä on avoin, selkeä ja joustava kiintiöiden hallinnointitapa, jossa ei tarvita erityisiä hallinnointivälineitä (esim. lupien antamista tai toimijoiden määrittämistä). Näin ollen myös nykyinen perinteisten ja uusien toimijoiden välinen ero katoaisi.

Kuten neuvostolle on aiemmin ilmoitettu edellisissä tiedonannoissa, banaanimarkkinoilla on useita seikkoja, jotka edellyttävät erityisiä ratkaisuja. Banaanit ovat herkästi pilaantuvia tuotteita ja niitä on näin ollen pidettävä kaupan tiettyinä ajanjaksona, jossa on otettava huomioon sekä kuljetusaika tuotantoalueelta EU:hun että kypsymisaika saapumispaikassa. Lisäksi vaikeuksia saattaa esiintyä EU:n satamien ja sinne saapuvien alusten (laivat ovat tärkein kuljetusväline) suuren lukumäärän vuoksi sekä sen johdosta, että käytössä ei ole tullin online-verkkoa.

Useiden asianomaisten osapuolten kanssa käydyissä epävirallisissa neuvotteluissa on käynyt ilmi, että historialliseen viiteajanjaksoon perustuvan järjestelmän toteuttamiskelpoinen vaihtoehto olisi "ensin tullutta palvellaan ensin" -järjestelmä (FCFS), joka on räätälöity varmistamaan se, että banaanien kaltaisia helposti pilaantuvia tuotteita voidaan tuoda säännöllisesti koko vuoden ajan.

2.2. Euroopassa sovellettavan banaanien FCFS-järjestelmän olennaiset seikat

Komissio on tutkinut tapoja, joilla FCFS-järjestelmää voidaan mukauttaa mahdollisten haittojen lieventämiseksi ja tasa-arvoisen pääsyn varmistamiseksi yhteisön banaanintuontimarkkinoiden toimijoille (liite 1). Kyseinen liite valmisteltiin teknisten keskustelujen jälkeen ja ottaen huomioon komission yksiköiden valmistelemat asiakirjat, jotka jaettiin jäsenvaltioiden edustajille tullikoodeksikomiteassa ja banaanien hallintokomiteassa.

Liitteessä 1 vahvistettua järjestelmää valmistellessaan komissio on tarkastellut USTR:n ehdotuksessa mainittuja pääseikkoja.

Näihin pääseikkoihin kuuluu kiintiöiden ennakkojakomenettely, jossa toimijat ilmoittavat aikeensa tuoda tietty määrä tuotteita. Sitoumuksen olisi oltava merkittävä. Koska ennakkojaosta päätettäisiin silloin, kun alukset ovat lähellä Eurooppaa, kauempana sijaitsevia maita (esim. Ecuadoria) ei näin ollen syrjittäisi. FCFS-järjestelmässä mahdollisesti esiintyvien satamaruuhkien ongelma ratkaistaisiin alakiintiöjärjestelmällä (ikkunajärjestelmällä). Ilmoitukset olisivat sidoksissa banaaneja kuljettavaan alukseen, lastiin ja tuotteiden luovuttamiseen vapaaseen liikkeeseen. Keinottelun ehkäisemiseksi olisi banaanien oltava sidoksissa alukseen ennen aielmoituksen jättämistä, ja tätä varten olisi annettava riittävän

suuri vakuus. Vakuus vapautettaisiin vasta sitten, kun EY:n tulliviranomaiset ovat tarkastaneet tariffikiintiöissä tuotavaksi haetun kokonaismäärän.

2.3. Arviointi³

Alussa järjestelmää on arvioitu useiden epävirallisten keskustelujen yhteydessä.

Alkuarviointi tehdään pelkästään tulliin perustuvaan järjestelmään siirryttäessä sovellettavaa tariffikiintiöjärjestelmää koskevan komission ehdotuksen mukaisesti.

2.3.1. Keskustelut asianomaisten osapuolten kanssa

Neuvotteluihin osallistui elokuussa ja syyskuun alussa edustava määrä toimijoita, joilla on taloudellisia etuja ajettavanaan banaanien EU:hun suuntautuvan tuonnin suhteen. Nämä neuvottelut keskittyivät Yhdysvaltojen luonnosteleman järjestelmän toteuttamiskelpoisuuden tarkastelemiseen ja vaikutuksiin, joita tällaisen menetelmän soveltamisella on Euroopassa banaanien tuontiin. Erityisesti oli tarpeen suunnitella toimivia järjestelyjä EU:n online-järjestelmän puuttuminen ja EU:ssa sovellettavat erityiset tullimenettelyt huomioon ottaen. Keskusteluissa otettiin esille myös mahdolliset muutokset todettujen hallinnollisten vaikeuksien torjumiseksi ja mahdollisesti esiintyvien haitallisten vaikutusten minimoimiseksi. Myös pääsy EU:n markkinoille olisi taattava tasa-arvoisesti ja syrjimättä.

Lisäksi komission yksiköt kävivät vastaavia teknisiä neuvotteluja jäsenvaltioiden edustajien kanssa kahdella foorumilla eli banaanien hallintokomiteassa (13. syyskuuta 2000) ja tullikoodeksikomiteassa (18. syyskuuta 2000).

Toimijoiden kanssa käydyissä keskusteluissa esitettiin huoli siitä, että FCFS-järjestelmä vahvistaisi sellaisten suurten toimijoiden asemaa, jotka pystyvät määrittelemään merikuljetusjärjestelyt paremmin kuin pienet tai keskisuuret toimijat. Suurin osa toimijoista suosii kuitenkin historialliseen viiteajanjaksoon perustuvaa järjestelmää.

Teknisissä keskusteluissa kävi ilmi, että banaanien erityisaseman mukaisesti räätälöity FCFS-järjestelmä voidaan toteuttaa hallinnollisesti. Täytäntöönpano edellyttäisi lisäharkintaa havaittujen teknisten ja käytännön ongelmien ratkaisemiseksi.

2.3.2. Muut kontaktit

Vaikka tekniset keskustelut rajoittuivat teknisten asiantuntijoiden kanssa käytäviin neuvotteluihin, komissio on keskustellut myös Euroopan parlamentin kanssa heinäkuun Eurooppa-neuvostosta lähtien, joskaan FCFS-järjestelmää ei ole niissä tarkasteltu erityisesti.

Eräät yhteisön ulkopuoliset maat ovat myös ottaneet yhteyttä komissioon yleisten neuvottelujen käymiseksi. Kyseisten osapuolten kanssa ei keskusteltu järjestelmän yksityiskohdista banaanien kannalta, koska tällaiset kysymykset ovat pikemminkin teknisiä kuin poliittisia. Vaikka perinteisen kaupan mukaisesti jaettavaan lupiin perustuvaa kiintiöjärjestelmää pidettiin yleisesti suositeltavimpana ratkaisuna, yksikään osapuoli ei kiistänyt sitä, etteikö FCFS-järjestelmä olisi WTO:n sääntöjen mukainen.

³ Kaikki todennäköiset olosuhteet kattavan räätälöidyn FCFS-järjestelmän tarkat yksityiskohdat esitettäisiin yksityiskohtaisissa täytäntöönpanosäännöissä, jotka vahvistettaisiin komission täytäntöönpanosäädöksissä. On kuitenkin selvää, että ollakseen EY:n lainsäädännön ja käytänteiden mukainen valmiin järjestelmän on sisällettävä yleisiä säännöksiä odottamattomien tai poikkeuksellisten olosuhteiden varalle silloin, kun toimija pyrkii hyvässä uskossa tuomaan tuotteita Euroopan unioniin.

2.3.3. WTO-näkökohdat

FCFS-järjestelmää pidetään yleisesti WTO:n sääntöjen mukaisena tariffikiintiöiden hallinnointijärjestelmänä. Se mainittiin erityisesti WTO:n sääntöjen mukaisena kiintiöiden jakojärjestelmänä WTO:n riitojenratkaisua koskevan sopimuksen 21 artiklan 5 kohdan mukaisessa Ecuadorin paneeliraportissa.

Kuten 2.1 jaksossa todetaan, FCFS-järjestelmää on mukautettava jossakin määrin, koska banaanimarkkinoilla on useita seikkoja, jotka edellyttävät erityisratkaisuja. Komissio pitää edellä kuvattua FCFS-järjestelmää WTO:n sääntöjen mukaisena.

Komission ehdottamalla FCFS-järjestelmällä vältetään myös aiemmin havaittuja lupien myyntiä koskevat ongelmat. Koska ei käydä kauppaa, toimijoiden välinen "kiintiövuokran" jako soveltuu itse asiassa yhteen banaanien ja banaanien toimittajien fyysisen EY:n markkinoille pääsyn kanssa.

2.3.4. Budjettinäkökohdat

Budjettivaikutukset eritellään marraskuussa 1999 annetussa komission ehdotuksessa (ks. liite 2), jossa viitataan FCFS-menetelmään perustuvaan kiintiöiden hallinnointijärjestelmään. Budjettivaikutuksiksi arvioitiin 77 miljoonaa EUR lähinnä tuonnin kasvun vuoksi. Kyseinen kasvu johtuu maakohtaisten osuuksien poistumisesta ja siitä, että ehdotettu C-kiintiö täyttyisi kokonaan, koska se on avoin ATK-maiden ulkopuolisille toimittajille. Vaikka yleiseen talousarvioon perinteisinä omina varoina merkittävät tullitulot nousisivat, muut tulot alenisivat puolestaan vastaavasti. Säännöllisten tulojen tapaan niitä ei voida varata erityisiä kustannuksia varten.

Muiden 11. marraskuuta 1999 tehdyssä komission ehdotuksessa mainittujen seikkojen ohella FCFS-järjestelmä lisäisi menoja mahdollisten kustannusten yläpäässä. Näitä kustannuksia tarkasteltiin, kun komissio viimeisteli rahoitusarvionsa (77 miljoonan euron lisämenot vuodessa).

2.3.5. Vaikutukset yhteisön tuottajiin ja AKT-maihin

"Ensin tullutta palvelaan ensin" -järjestelmän täytäntöönpanolla ei olisi suoraa vaikutusta yhteisön tuottajiin. Hintojen voidaan kuitenkin olettaa alenevan välillisesti jossakin määrin, mikäli siirtymäkaudella sovellettava järjestelmä lisää tuontia, ja tämän vuoksi yhteisön tuottajille maksettavat korvaukset lisääntyisivät.

AKT-maat haluaisivat selvästikin jatkaa kiintiöjärjestelmää mahdollisimman pitkään. Koska perinteiseen kauppaan perustuvaa lupajärjestelmää koskevat neuvottelut ovat umpikujassa, FCFS-järjestelmää suunnitellaan myös AKT-maiden edut huomioon ottaen. Toisin sanoen, vaikka se ei ole ihanteellinen järjestelmä, niin siirtymäkauden soveltaminen on AKT-maiden intressien kannalta suotavinta. Kolmannessa kiintiössä sovellettavan tullietuuden ennakoitu lisääminen (ks. 4.1 jakso) on myöskin AKT-maiden etujen mukaista.

3. PELKÄSTÄÄN TULLIIN PERUSTUVA JÄRJESTELMÄ - GATT-SOPIMUKSEN 28 ARTIKLAN MUKAISET NEUVOTTELUT

3.1. Taustaa

Banaanien yhteisen markkinajärjestelyn muuttamista koskevassa komission ehdotuksessa neuvoston asetukseksi säädetään voimassa olevan tuontijärjestelmän muuttamisesta. Sen mukaan kiinteän tullin käyttöönottoa edeltävällä siirtymäkaudella sovellettaisiin tariffikiintiöjärjestelmää. Jos tariffikiintiöiden hallinnoimiseksi ei kuitenkaan löydetä toteuttamiskelpoista hallintojärjestelmää, komissio ei voi pitää kiinni siirtymäjärjestelyä koskevasta ehdotuksestaan.

Neuvosto pyysi lisäarvioita tästä komission ehdotuksen kohdasta. Tämän jakson tarkoituksena on selvittää GATT-sopimuksen 28 artiklan mukaisissa neuvotteluissa noudatettavaa menettelyä.

3.2. Menettelyä koskevat kysymykset

EY varasi itselleen oikeuden soveltaa 28 artiklan 5 kohtaa, jonka mukaan se voi muuttaa WTO-luetteloaan milloin tahansa kolmen vuoden aikana (nykyinen varaus päättyy vuoden 2002 lopussa). Kyseisen artiklan mukaisesti jäsen voi muuttaa tai peruuttaa myönnytyksen, kunhan se ei tee sitä ennen kuin se neuvottelee pääasiallisten toimittajien ja alkuperäisten neuvottelu-oikeuksien (INR) haltijoiden kanssa ja kuulee merkittäviä toimittajia. Myönnytyksen muutosta tai peruuttamista hakevan jäsenen odotetaan antava korvaavia myönnytyksiä muiden tuotteiden osalta. Jos sopuun ei päästä, jäsen voi kaikesta huolimatta muuttaa tai peruuttaa myönnytyksensä, mutta sopimuspuolilla, joiden etua asia koskee, on oikeus peruuttaa muutokset tekevän jäsenen kanssa neuvotellut olennaisilta osin vastaavat myönnytykset (silloin kun EY:llä on alkuperäiset neuvottelu-oikeudet niiden luetteloissa). GATT-sopimuksen 28 artiklan 5 kohdan mukaisesti käytävien neuvottelujen aloittamiselle tai päätökseen saattamiselle ei ole vahvistettu määräaikaa.

GATT-sopimuksen 28 artikla ei vaikuta 1 artiklassa määrättyihin suosituimmuusvaatimuksiin. Näin ollen sekä muutokset tekevän jäsenen tarjoamat myönnytykset että alkuperäisten neuvottelu-oikeuksien haltijoiden, pääasiallisten toimittajien ja merkittävien toimittajien peruuttamat vastaavat myönnytykset on pantava täytäntöön suosituimmuusperiaatetta noudattaen.

Kun EY ilmoittaa aikeestaan soveltaa 28 artiklaa, sen olisi tunnistettava alkuperäisten neuvottelu-oikeuden haltijoita olevat jäsenet. Jäsenet, jotka pitävät itseään pääasiallisina tai merkittävinä toimittajina, olisi vaadittava oikeuksiaan 90 päivän kuluessa ilmoituksesta. Pääasialliset ja merkittävät toimittajat (joiden osuudeksi on sovittu vähintään 10 prosenttia suosituimmuuskaupasta) yksilöitäisiin, kun EY muuttaa tai peruuttaa myönnytyksensä kolmen vuoden viitekauden aikana käydyin kaupan perusteella.

Jos 28 artiklan mukaisiin neuvotteluihin osallistuva sopimuspuoli katsoo, että myönnytyksen peruuttamista tai muuttamista aikova jäsen ei tarjoa riittävää korvausta vastavuoroisten ja molempia osapuolia hyödyttävien sekä vähintään yhtä suotuisia kaupankäynnille olevien myönnytysten yleistason ylläpitämiseksi, se voi peruuttaa olennaisilta osin vastaavat myönnytykset, jotka se on alunperin neuvotellut muutokset tekevän jäsenen kanssa, tai saattaa asian sovittelupaneelin käsittelyyn.

3.3. Tullien taso ja sen vaikutukset korvauksiin

Komission tarkoituksena on vahvistaa kaikkein uusimpien tietojen perusteella tullitaso, jolla saataisiin aikaan sellainen suojan ja kaupan taso, joka vastaa mahdollisimman tarkasti tariffikiintiöjärjestelmän tarjoamaa tasoa. Näin ollen markkinatasapaino säilyisi, ja toimijoiden kaupanäkymät eivät kärsisi.

3.4. Vaikutukset talousarvioon

Koska neuvottelujen tavoitteena olisi välttää tuontimäärien muuttuminen, EY:n hintoihin tai järjestelyn kustannuksiin ei oleteta periaatteessa aiheutuvan minkäänlaisia vaikutuksia siirtymäkaudesta lukuun ottamatta. EY:n hinnat seuraisivat kuitenkin väistämättä maailmanmarkkinahintojen kehitystä, ja tämän vuoksi niitä ei ole niin helppo ennustaa. Yhteisön tuottajille tällä hetkellä maksettavan tasaustuen perusteella jokainen yhden euron muutos keskimääräisissä markkinahinnoissa aiheuttaisi noin 0,8 miljoonan euron muutoksen tasaustuista aiheutuviin kustannuksiin.

Lähes tariffikiintiöjärjestelmää vastaavan suojan tarjoava pelkästään tulliin perustuva järjestelmä toisi yhteisön talousarvioon lisää tuontitullituloja tariffikiintiötason ja pelkän tariffin tason välisen erotuksen verran, jolloin jäsenvaltioiden maksuosuudet talousarviossa alenisivat. Tällaiset lisätulot eivät kuitenkaan lisäisi kustannusten rahoittamiseen käytettävissä olevia kokonaisresursseja.

4. MUUT NÄKÖKOHDAT

4.1. Tullietuuskohtelu

Komission marraskuussa 1999 tekemään ehdotukseen sisältyy tullietuus (275 EUR/t) AKT-maista peräisin olevalle tuonnille sekä tariffikiintiöissä että niiden ulkopuolella.

Ehdotuksessa mainitaan vaihtoehtoinen menetelmä C-kiintiön hallinnoimisen osalta. Nyt ehdotetaan, että kaikkia kolmea kiintiötä olisi hallinnoitava samalla tavalla, jotta WTO:n sääntöjä noudatettaisiin. Kyseisen muutoksen ja markkinoiden kehityksen perusteella ehdotetaan, että kyseisessä kiintiössä kannettavien tullien ja etuustullien tasoksi olisi aluksi vahvistettava Euroopan parlamentin ehdottama 300 EUR/tonni.

Komission mukaan tällainen etuustullien taso suojaisi AKT-maiden etuja ilman, että tulleva voitaisiin pitää suojelutulleina. Jos kuitenkin tämä arviointi (jota Latinalaisen Amerikan toimittajat saattavat pitää virheellisenä) osoittautuu vääräksi, komissiolle olisi annettava valtuudet alentaa tullia vuoden aikana, jos tämä osoittautuu tarpeelliseksi⁴

4.2. Komission ehdotuksen tarkistaminen

Käyttöön otettavan FCFS-järjestelmän (ks. liite 1) osalta olisi 10. marraskuuta 1999 annettuun komission ehdotukseen [KOM(1999)582 lopullinen] tehtävä seuraavat muutokset:

⁴ Järjestelmän vaikutusta AKT-maiden tuontiin C-kiintiössä ei voida arvioida tarkasti etukäteen. Jos uusi järjestelmä vaikuttaa kielteisesti kilpailukyvyiltään heikkoihin AKT-tuottajiin, erityisjärjestelyjen tarpeellisuutta voidaan harkita.

- i) 18 artiklan 3 kohdan muuttaminen – viittaus tarjouskilpailuun C-kiintiössä kannettavan tullin vahvistamiseksi olisi korvattava vahvistamalla enimmäistulliksi 300 EUR/tonni;
- ii) 18 artiklan 4 kohdan muuttaminen AKT-maista peräisin olevasta tuonnista nykyisin kannettavan etuustullin määrän (275 EUR/tonni) nostamiseksi (300 EUR/tonni);
- iii) säännöksen lisääminen, jonka nojalla komissio voi hallintokomiteamenettelyä noudattaen alentaa C-kiintiön enimmäistullia.

5. PÄÄTELMÄT

Komissio on edelleen sitä mieltä, että sopivin tapa ratkaista banaanikiista on siirtymäkauden aikana sovellettava tariffikiintiöjärjestelmä, jonka jälkeen otetaan käyttöön kiinteän tariffin järjestelmä. Tässä tiedonannossa esitettävien päätelmien perusteella komissio katsoo, että kaikkia kolmea tariffikiintiötä olisi hallinnoitava tämän tiedonannon liitteessä kuvatun "ensin tullutta palvelaan ensin" -periaatteen mukaisesti, jota voidaan vielä hienosäätää kauppakumppanien kanssa käytävien neuvottelujen perusteella, ja että kolmannen tariffikiintiön enimmäistulliksi olisi vahvistettava 300 EUR, jota voidaan vielä alentaa sen varmistamiseksi, että kiintiötä ei varata pelkästään AKT-maiden toimittajille, vaikkakin niille on taattava riittävä suoja.

Tämä vaihtoehto edellyttää ehdotuksen KOM(1999) 582 muuttamista 4.2 kohdan mukaisesti. Komissio pyytää Euroopan parlamenttia antamaan lausuntonsa ehdotuksesta, myös muutoksista, mahdollisimman pian. Se pyytää myös neuvostoa hyväksymään ehdotuksen kyseisin perustein välittömästi parlamentin antaman lausunnon jälkeen ja valtuuttamaan komission aloittamaan GATT-sopimuksen 28 artiklan mukaiset neuvottelut, jotta kiinteän tariffin järjestelmä voidaan ottaa käyttöön viimeistään 1. tammikuuta 2006.

Tämän jälkeen komissio esittää ripeästi 1 päivään tammikuuta 2006 asti ulottuvan siirtymäkauden aikana sovellettavan tariffikiintiöjärjestelmän täytäntöönpanemiseksi tarvittavan asetuksen.

LIITE 1

Banaanien tariffikiintiöiden uusi hallinnointijärjestelmä

Komission yksiköitä on epävirallisesti pyydetty ratkaisemaan eriävät näkemykset siitä, kuinka EU:n banaanintuontia koskeva kiista olisi ratkaistava. USTR ilmoitti, että sen mielestä "ensin tullutta palvelaan ensin" -periaatteen mukaisen järjestelmän muutettu versio olisi WTO:n sääntöjen mukainen. Tämän vuoksi FCFS-järjestelmän muutettua versiota voitaisiin pitää perustana riidan ratkaisemiseksi Yhdysvaltojen kanssa, edellyttäen että lopullinen säädösluonnos hyväksytään.

Useiden asianomaisten osapuolten kanssa käydyissä epävirallisissa neuvotteluissa on käynyt ilmi, että historialliseen viiteajanjaksoon perustuvan järjestelmän toteuttamiskelpoinen vaihtoehto olisi "ensin tullutta palvelaan ensin" -järjestelmä (FCFS), joka on räätälöity varmistamaan se, että banaanien kaltaisia helposti pilaantuvia tuotteita voidaan tuoda säännöllisesti koko vuoden ajan. Järjestelmässä noudatettaisiin jäljempänä esitettäviä periaatteita.

Ellei toisin määrätä, tuontijärjestelyt vastaisivat 10. marraskuuta 1999 annetussa komission ehdotuksessa KOM(99) 582 säädettyjä järjestelyjä. Banaanijärjestelmälle ominaiset seikat on merkitty kursiivilla.

Ominaiset seikat ovat:

1. KIINTIÖT

- 1.1. Kolme tariffikiintiötä (A-kiintiö – 2,2 miljoonaa tonnia, B-kiintiö – 0,353 miljoonaa tonnia ja C-kiintiö – 0,850 miljoonaa tonnia) ***hallinnoitaisiin yhden tai kahden viikon aikaväliin perustuen (alakiintiöt)***. Käytännön syistä A- ja B-kiintiöitä hallinnoitaisiin kaikilta osin yhtenä kiintiönä. C-kiintiötä käsiteltäisiin samalla tavalla, mutta muista kiintiöistä erillään.
- 1.2. Kahdessa ensimmäisessä kiintiössä (A- ja B-kiintiössä) kannettava tulli on 75 EUR/tonni. Kolmannessa C-kiintiössä kannettava tulli olisi 300 EUR/tonni.
- 1.3. Kaikki kolme kiintiötä olisivat avoinna kaikille banaaneille niiden alkuperästä riippumatta.
- 1.4. Kaikista AKT-maista peräisin oleviin banaaneihin sovellettaisiin 300 EUR/tonnin suuruista enimmäisetuutta. Etuutta sovellettaisiin sekä kaikissa kolmessa kiintiössä kannettaviin tulleeihin että kiintiöiden ulkopuolella tapahtuvaan tuontiin.

2. ALAKIINTIÖIDEN HALLINNOINTI

- 2.1. Aikaisintaan muutama päivä (esim. edeltävänä maanantaina) ennen alakiintiökauden alkamista tuojat voisivat jättää sen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa tuotteiden ensimmäinen saapumispaikka (esim. satama) sijaitsee, ***"tariffikiintiöissä tapahtuvaa tuontia koskevan hakemuksen"***. Se, missä järjestyksessä hakemukset voitaisiin lukea tariffikiintiöihin, vahvistettaisiin tuontihakemuksen jättämispäivän perusteella. Kaikki samana päivänä jätetyt "tuontihakemukset" käsiteltäisiin yhdessä kahden päivän kuluessa niiden jättämisestä. Komission yksiköt ilmoittaisivat tulokset

jäsenvaltioille viipymättä. Alakiintiössä käyttämättä jääneet määrät siirrettäisiin myöhemmälle alakiintiökaudelle.

2.2. Asiakirjan olisi sisällettävä seuraavat seikat:

- Alakiintiökauden numero ja määrä sekä tarkka kuvaus kyseessä olevasta banaanilähetyksestä, esim. aluksen, tuojan, lähetyksen ja sataman (erillisen luettelon mukaisesti) nimi sekä arvioitu saapumisaika. Vakuutus siitä, että vakuus on annettu.
- *Kunakin alakiintiökautena yksittäisestä banaanilähetyksestä voidaan jättää ainoastaan yksi hakemus eli toimijan on valittava, mitä alakiintiötä (A ja B tai C) käytetään kyseisen lähetyksen osalta. Tämä ei kuitenkaan estä sitä, että samalla aluksella kuljetettavasta kustakin tavaralähetyksestä jätettäisiin erillinen hakemus samana alakiintiökautena, eikä sitä, että tuomatta jääneitä banaanimääriä käytettäisiin myöhempää alakiintiökautta koskevassa hakemuksessa.*

2.3. *Jos tiettyä alakiintiötä koskevat haetut määrät ylittävät käytettävissä olevan määrän, vahvistetaan suhteellisesti määritetty alennuskerroin ennen alakiintiökauden avaamista, eli jos alakiintiössä käytettävissä oleva määrä on esim. 90 ja hakemuksia koskevat määrät ovat esim. 100, tässä tapauksessa kuhunkin hakemukseen sovellettava alennuskerroin olisi 10 prosenttia tässä alakiintiössä. Banaanien tuontia aikoville ilmoitettaisiin ennen alakiintiökautta, kuinka paljon ne voivat tuoda banaaneja tariffikiintiöissä.*

2.4. *Yhtenä alakiintiökautena käyttämättä jääneet määrät voitaisiin siirtää myöhemmälle alakiintiökaudelle.*

2.5. *Banaaneja voitaisiin tuoda milloin vain alakiintiökaudella, kunhan asianomaista kiintiötä koskevat edellytykset täyttyvät. Jos tullille ei kuitenkaan esitetä alunperin tariffikiintiöissä tuotavaksi pyydettyä kokonaismäärää, seuraavia vähimmäisseuraamuksia sovellettaisiin: tariffikiintiöissä tuontia varten saadun tuontioikeuden menettäminen ja vakuuden pidättäminen.*

3. VAKUUS

3.1. *Eräiden toimijoiden ehdotuksesta vakuuden määrä olisi melko korkea. Vakuudeksi voitaisiin vahvistaa esim. 200 EUR/t tai tätä enemmän, kun on kyse määristä, joita haetaan tuotaviksi tariffikiintiöissä.*

3.2. *Annettu vakuus vapautettaisiin vasta, kun:*

on todettu, että 2.2 kohdassa mainitut tuontiedellytykset täyttyvät, ja että erityisesti:

- *haettu kokonaismäärä on esitetty tullille nimetyssä satamassa alakiintiökaudella, ja*
- *määrä, jonka tuonti on sallittu tariffikiintiöissä, on luovutettu vapaaseen liikkeeseen yhteisössä.*

LIITE 2

(Jos enimmäistulliksi vahvistetaan 300 EUR/t vuoden 1999 rahoitus selvityksessä esitettyjen olettamusten perusteella, (brutto)tulot kasvaisivat noin kaksi miljoonaa EUR vuodessa).

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel, 19.11.1999

KOM(1999)582 lopullinen/ 2

99/0235 (CNS)

LISÄYS

10. marraskuuta 1999 päivättyyn asiakirjaan KOM(1999)582 lopullinen.

Rahoitus selvitys

Ehdotus:

NEUVOSTON ASETUS

banaanien yhteisestä markkinajärjestelystä

annetun asetuksen (ETY) N:o 404/93 muuttamisesta

(komission esittämä)

RAHOITUSSELVITYS				
1. BUDJETTIKOHTA: B1-1508			MÄÄRÄRAHAT: 267 milj. EUR (LA)	
2. TOIMENPITEEN NIMI: Neuvoston asetus banaanien yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (ETY) N:o 404/93 muuttamisesta				
3. OIKEUSPERUSTA: Perustamissopimuksen 37 artikla				
4. TOIMENPITEEN TAVOITE: Banaanien tuontijärjestelmän muuttaminen				
5. VAIKUTUKSET TALOUSARVIOON:	12 KUUKAUDEN JAKSO (miljoonaa EUR)	KULUVA VARAINHOITO VUOSI (2000) (miljoonaa EUR)	SEURAAVA VARAINHOITO VUOSI (2001) (miljoonaa EUR)	
5.0 MENOT - EY:N TALOUSARVIOSTA (TUE/INTERVENTIOT) - KANSALLISISTA TALOUSARVIOISTA - MUISTA LÄHTEISTÄ	77	31 *	76	
5.1 TULOT EY:N OMAT VARAT(MAKSUT/TULLIT) KANSALLISELLA TASOLLA	30	15	30	
	2002	2003	2004	2005
5.0.1 MENOARVIO	76	76	77	77
5.1.1 TULOARVIO	30	30	30	30
5.2 LASKUTAPA: Ks. liite.				
6.0 MAHDOLLISUUS RAHOITUKSEEN TOTEUTETTAVANA OLEVAN TALOUSARVION KYSEISEEN LUKUUN OTETUISTA MÄÄRÄRAHOISTA			KYLLÄ/EI	
6.1 MAHDOLLISUUS RAHOITUKSEEN TOTEUTETTAVANA OLEVAN TALOUSARVION LUKUJEN VÄLISILLÄ SIIRROILLA			KYLLÄ/EI	
6.2 LISÄTALOUSARVION TARVE			KYLLÄ/EI	
6.3 MYÖHEMPIIN TALOUSARVIOIHIN OTETTAVAT MÄÄRÄRAHAT			KYLLÄ/EI	
HUOMAUTUKSIA: Laskelmissa oletetaan, että siirtymäkautta sovelletaan. Tässä vaiheessa ei voida arvioida pelkästään tulliin perustuvan järjestelmän vaikutuksia. Olisi myös huomattava, että 77 miljoonan euron määrä voidaan saavuttaa myös nykyisellä järjestelmällä, jos AKT-maat lisäisivät tuotantoaan ja käyttäisivät kokonaisuudessaan niille käytössä olevan tullittoman kiintiön. * Vuotta 2000 koskevat määrät perustuvat siihen, että uudesta arvioidusta tasaustuesta myönnetään 70 %:n ennakko vuonna 2000 kaupan pidettäville määrille. Jos tuen määräksi vahvistetaan 70 % arvioidusta tuesta ennen uudistusta, vuodeksi 2000 arvioidut lisämenot siirrettäisiin kokonaisuudessaan budjettivuodelle 2001. Menot kasvaisivat näin ollen kokonaisuudessaan 107 miljoonaa EUR.				

Banaanit

Ehdotuksen rahoitusvaikutusten laskeminen

Laskutiedot		Tavanomai- nen vuosi
1. Banaanien hankintatase unionissa		3 934 000
a) EU:n kiintiö		854 000
	käytetty määrä	854 000
	jäljellä	0
b) Sidottu kiintiö (A)		2 200 000
c) Autonominen kiintiö (B)		353 000
	käytettävissä oleva määrä	2 553 000
	käytetty määrä	2 420 000
	keskimää- rin	
	jäljellä	133 000
d) Perinteiset AKT-banaanit (C)		850 000
	käytetty määrä	660 000
	käyttämätö n määrä	190 000
Käytettävissä oleva lisämäärä yhteensä		323 000
2. Käytettävissä olevien määrien käyttö		
a) Lisääntyneet määrät yhteensä	t	323 000
b) Tarjonnan kasvu	%	8,2%
c) Kysynnän käänteinen jousto		-1,54
d) Vaikutus hintatasoon	%	-12,6%
e) Todetut keskimääräiset CIF-hinnat	(EUR/t)	528,0
f) Vaikutus yksikköhintoihin	(EUR/t)	-66,7
g) Uusi hinta	(EUR/t)	461,3
h) Lisääntyneen kilpailun vaikutus	%	-5%
i) Yksikköhintojen lisäalennus	(EUR/t)	-23,1
j) Yksikköhintojen aleneminen yhteensä	(EUR/t)	-89,8
k) Hintojen aleneminen yhteensä	%	-17,0%
3. Lisämenot yhteensä	(milj. EUR)	77
4. Tullitulot		
a) A- ja B-kiintiöissä kannettavat tullit	75	10
b) C-kiintiössä arviolta kannettavat tullit		20
5. Tullien kasvu yhteensä	(milj. EUR)	30